

Informacja o rezultatach zadania pn. "Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brzeźnica" – szkodliwość wyrobów zawierających azbest na zdrowie i środowisko.

Gmina Brzeźnica realizuje od 2014 r. zadanie pod nazwą "Demontaż, wywóz i utylizacja wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Brzeźnica". Zadanie jest dotowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Dotacja pokrywa w 100 % koszty kwalifikowalne zadania do, których należą koszty dotyczące prac: demontażu wyrobów zawierających azbest, zbierania wyrobów zdemontowanych, oraz ich transportu i unieszkodliwiania.

Wszelkie prace z wyrobami zawierającymi azbest nie mogą dopuszczać do jego emisji do środowiska. Zabronione jest ponowne wykorzystywanie odpadów, zawierających azbest.

Są to odpady niebezpieczne, które powinny być unieszkodliwione poprzez umieszczenie ich na wyznaczonym składowisku, uprawnionym do przyjmowania tego rodzaju odpadów. Azbest wykorzystywany był przede wszystkim do produkcji płyt eternitowych do pokrycia dachu. Usuwanie wyrobów azbestowych i wymiana pokryć dachowych powinny zostać ukończone do roku 2032, zgodnie z założeniami „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Głównymi celami programu są:

- spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrażania przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- pomoc mieszkańcom gmin w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo-azbestowych w sposób zgodny z przepisami prawa.

W Gminie Brzeźnica Program realizowany jest od 2014 roku. W kolejnych latach pozyskano następujące kwoty dofinansowania:

- w 2014 r. usunięto z terenu nieruchomości łącznie **32,18 Mg** wyrobów zawierających azbest na łączną kwotę 16.553,59 zł;
- w 2015 r. usunięto z terenu nieruchomości łącznie **28,10 Mg** wyrobów zawierających azbest na łączną kwotę 13.111,20 zł;
- w 2016 r. usunięto z terenu nieruchomości łącznie **106,14 Mg** wyrobów zawierających azbest na łączną kwotę 37.455,60 zł.

Azbest popularnie zwany eternitem, to grupa nieorganicznych, metamorficznych minerałów o strukturze włóknistej, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami różnych metali (magnezu,

wapnia, sodu, żelaza).

Naturalne źródła emisji włókien azbestowych w praktyce mają mniejsze znaczenie niż źródła związane z działalnością człowieka. Obecnie po zaprzestaniu produkcji wyrobów zawierających azbest tymi źródłami są:

- niewłaściwie składowane odpady azbestowe, w tym tzw. dzikie wysypiska, szczególnie w lasach i odkrytych wyrobiskach,
- użytkowanie wyrobów azbestowych, co w konsekwencji prowadzi do zanieczyszczenia powietrza pyłem azbestowym w wyniku: korozji i mechanicznych uszkodzeń płyt azbestowo-cementowych, ścierania tarcz sprzęgłowych i hamulcowych,
- niewłaściwe usuwanie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest,
- urządzenia grzewcze, wentylacyjne, klimatyzacyjne i izolacje zawierające azbest.

Azbest jest materiałem praktycznie niezniszczalnym, nie ulega on bowiem ani degradacji biologicznej, ani termicznej, w związku z czym po wprowadzeniu do środowiska może on pozostawać tam przez dziesiątki, a nawet przez setki lat. Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Włókna gromadzą się i pozostają w tkance płucnej w ciągu całego życia powodując po wielu latach zmiany chorobowe. Do organizmu przedostaje się z wdychanym powietrzem i w postaci złożeń zatrzymuje się w płucach. Częsta ekspozycja na włókna azbestowe może być przyczyną wielu chorób układu oddechowego jak: pylica azbestowa (azbestoza), zmiany płucne, rak płuc, rak oskrzeli czy międzybłonniak opłucnej i otrzewnej (nowotwory o wysokiej złośliwości). Natomiast krótkookresowe narażenie na działanie azbestu może prowadzić do zaburzeń oddechowych, bólów w klatce piersiowej oraz podrażnienia skóry i błon śluzowych.